

Eenzaamheid

Zonder eenzaamheid geen scheppingen.

Zonder eenzaamheid geen overpeinzingen.

Zonder eenzaamheid geen weemoed.

Zonder eenzaamheid geen eigen wereldje.

Zonder eenzaamheid geen romantiek.

En zonder eenzaamheid geen zelfspot!

Vanwaar toch die negatieve reputatie? Uiteraard een 24/7 eenzaamheid, doet je afdrijven van de buitenwereld. Vervreemding, paranoia, sociaal onvermogen en onverschilligheid zullen je op den duur beheersen, wanneer je de eenzaamheid niet in dienst stelt van ontwikkeling, onderzoek en het vergaren van persoonlijke wijsheden. Leer mij de eenzaamheid kennen!

De eenzaamheid bestaat uit een zeer dun muurtje met aan beide zijden een afgrond, waar iedere weerkaatsing in de kiem wordt gesmoord door de dode akoestiek. Val je hierin, zal de eenzaamheid je verteren, maar behoud je het evenwicht, kun je het er zelfs op wagen deze dunne lijn met een frivole tred te bewandelen.

Vage zelfverzonnen beeldspraak, om aan te geven dat ik in de veronderstelling verkeer dat eenzaamheid, mits constructief toegepast, een voor mij noodzakelijke toestand is.

Louter 'alleen zijn' is iets geheel anders, al is het in staat een bruikbare symbiose te vormen met de eenzaamheid. Wat Van Dale of Wolters Koenen of Prisma, hierover ook zeggen mogen, ik ben al schrijvende bij machte deze voorgeschreven conventies te ondermijnen. Mijn eigenwijze inborst maakt hier dan ook gretig gebruik van. Waar ik het nodig acht, geef ik woorden een betekenis, die mijns inziens beter past dan de traditioneel toebedeelde inhoud.

Enfin, alleen zijn kan pijnlijk zijn, leeg en troosteloos. Althans, als men ernaar verlangt niet alleen te zijn, maar wanneer de eenzaamheid ten volste wordt benut, kan dit het alleen zijn veraangename.

Ook ik verzand nog weleens in een volstrekt onbenut alleen zijn. Dan wil mijn lichaam niet bewegen en zeurt mijn geest in zichzelf, dat het vrouwenarmen wil om in te liggen, dat het naar de aanwezigheid van een dierbare verlangt en dat het zij die ik mis niet gevisualiseerd krijg. Slechts alleen zijn lijkt enkel betrekking te hebben op de invloed van sociale bewegingen, daar waar eenzaamheid een geestesgesteldheid is die zich zelfs in gezelschap kan openbaren. Wanneer een willekeurig samenzijn niet behaaglijk aanvoelt, kan ik mij ook eenzaam voelen, maar ik ben dan niet alleen. Dan kruip ik in mijn schulp, kijk door een kiertje naar de mensen die mij omringen en observeer hen als ware ik een bioloog, die geboeid door dit vreemde en onbekende gedrag, zich een beeld tracht te vormen van het alomvattende systeem waarin zij zich voortbewegen. Dan trek ik mij terug in de verbazing.

In gezelschap wordt dit nog wel eens als arrogant, ongezellig of zelfs als eng ervaren. Terwijl ik zij die mij omringen niets verwijt, maar ik kan het mij goed voorstellen, dat mijn analyserende blik als zeer onaangenaam ervaren wordt. Niet in de laatste plaats omdat men vermoedt dat ik iets zien of ontdekken zal.

Geen mens wordt graag geobserveerd, ook ik niet. Tenzij ik het zelf ben, die mij observeert. Al kan ook dit zeer onprettig zijn, wanneer ik zaken ontdek in mijn gedrag en mijn denken, waar ik het bestaan nog niet van (er)kende.

Mijn spiegelbeeld is in dezen de best mogelijke sparring-partner. Soms hoef ik mijzelf slechts in de ogen te kijken, om het gemoed van de dag te bepalen. Zonder spiegelbeeld wil ik nog weleens tegen mijzelf liegen, maar het is moeilijk leugens verkondigen, wanneer ik ze achterhalen kan middels de ondeugdelijke blik in mijn eigen ogen.

Mijn eenzaamheid is autonoom en kan zich in iedere willekeurige context openbaren. Mijn gemoed daarentegen, kan wel bepalen hoe mijn eenzaamheid benut wordt.

Een bestemd gemoed voedt. Motivatie, enthousiasme en inspiratie viert hoogtij wanneer ik afdoende tijd en ruimte tot mijn beschikking heb, waarmee ik mijn eenzaamheid grootse progressieve sprongen kan laten maken. Daartegenover staat het onbestemde gemoed, wat mijn twijfels en onzekerheden doet versterken. Niet wetend wat aan te vangen met de halfslachtige plannen in mijn hoofd en hoe deze alsnog een volledige vorm te geven. Niets om mij zorgen over te maken, mits het niet weken of zelfs maanden achtereen aanhoudt, want dat kan een mens troosteloos maken.

Gelukkig beperkt mijn wispelturigheid zich tot één enkele dag. Mijn gemoed verandert zelden tot nooit binnen éénzelfde dag. Ze wordt bij het ontwaken vastgesteld en houdt stand tot mijn eerste rapid eye movements mijn half gesloten oogleden beroeren. Wat niet zeggen wil, dat mijn gemoed iedere dag een ander gezicht heeft, want het kan zomaar zijn, dat ze dagenlang in éénzelfde toestand verkeert. Edoch, een intens plotse gebeurtenis wil mijn gemoed nog weleens doen omslaan, maar dit is te verwaarlozen.

Het is meer de dagelijkse (h)erkenning van mijn gemoed, welke ik mij eigen heb gemaakt, opdat ik in het geval van een volstrekt onbruikbaar gemoed, niet als een idioot tegen de bierkaai vechten zal. In zo'n geval kan ik beter thuisblijven, het huishouden doen, een boek lezen, muziek luisteren, op m'n racefiets springen en met onbekende bestemming mijn huis verlaten, mensen opzoeken of wat dan ook. Maar tegen beter weten in, mijzelf ertoe zetten resultaten uit mijn handen te moeten zien komen, is zinloos gebleken.

Feitelijk sta ik hier volledig achter, jammer dat mijn dwaasheid dit niet vatten wil en ik telkens weer tegen heug en meug dingen onderneem die niet passen bij het gemoed van die dag.

Discipline lijkt zinnig, noodzakelijk en een door de buitenwacht zeer gewaardeerde eigenschap, maar ze is onzinnig en overbodig wanneer de geforceerde resultaten hiervan, aan kwaliteit inboeten! Maar dit is een kunstemakerseuvel, waarmee ik enkel mijzelf belasten wil.

Begrip hiervoor, verwacht ik niet, daar het een te subjectief verschijnsel is.

Wel ben ik mij ervan bewust dat de vrijheid van mijn autonomie, maakt dat ik anders dan vele anderen, zelf bepalen mag hoe tijd en ruimte ingevuld dienen te worden.

Deze vrijheid is mij dan ook zeer dierbaar, ondanks de fluctuerende ongemakken van het zelfstandige scheppingsproces.

De bijbehorende eenzaamheid is mij evenzo dierbaar, wat mij soms twijfelen doet aan de idee, of film en video wel mijn eerste voorkeur genieten. Vooral wanneer mijn fictieve verhalen een grootse opzet en productie eisen. Het is makkelijker als schrijver te berusten in je eenzaamheid, dan als filmmaker. Een film maak je immers zelden alleen en als de draaidagen eenmaal daar zijn, kun je je het simpelweg niet permitteren, jezelf terug te trekken in eenzaamheid.

Helemaal niet wanneer je als regisseur de boel dient aan te sturen.

Het levensritme van een schrijver laat veel meer ruimte voor de grilligheid der eenzaamheid.

Wellicht wil ik liever schrijver zijn, daar dit ritme mij beter passen zou, maar mijn visuele scheppingsdrang lijkt dit in de weg te staan. En dan zwijg ik nog over mijn lyrische capaciteiten, want de angst voor een eventueel gebrek hieraan, staat op zijn beurt, mijn schrijverschap in de weg. Schrijven en filmen, beiden prachtige vormen, waarin ik anderen wil laten delen.

Maar mijn eenzaamheid lijkt het geschreven woord te prefereren, wat het erg moeilijk maakt hierin een definitieve keuze te maken. Beiden behoeven invulling en/of veruitwendiging, maar mijn audiovisuele vaardigheden, anders dan mijn eventuele schrijftalent, worden somwijlen door derden erkent, wat het makkelijker maakt hiervoor enige steun te vergaren en zonder steun kan ik helaas weinig aanvangen met mijn eenzaamheid.

Het zijn juist anderen die mijn eenzaamheid enig bestaansrecht geven en dankzij hen mag en kan ik hierin verzinken. Al doet het 'woord' vermoeden zonder te kunnen. Niets is minder waar!